

Pozdrav z Nairobi

Napísal Mária Gáliková
Štvrtok, 27 Máj 2010 19:04

Misijnú dobrovoľníčku Máriu Sliacku vyslala do Nairobi Slovenská provincia Don Bosca, misijné oddelenie v spolupráci s o.z. SAVIO. Poslala nám listom zopár svojich zážitkov z centra pre chlapcov z ulice Bosco Boys.

Pozdrav z Nairobi

Je piatok večer a ja som práve dopozerala „Nigerian movie“ – na ktoré sa nechytajú ani argentínske telenovely. Začína ôsmy mesiac môjho pobytu v Bosco Boys – centre pre chlapcov z ulice v Nairobi. Už tretí deň po sebe som dostala tú istú otázku – „Po tieto dni vyzeráš veľmi šťastne – čo sa stalo? Predtým som sa bál aj prihovoriť, keď si chodila zachmúrená a teraz si úplne iná... Čo sa stalo????“

Viem, že chlapci z ulice sú veľmi vnímaví a ešte vždy ma prekvapí, ako dokážu veci pozorovať a komentovať. Nič im neujde. Keď som začala uvažovať nad otázkou, ktorú mi položili, prišla som na jednu vec – stať sa dobrovoľníkom neznamená urobiť si dovolenku. Ak človek chce naozaj niečo urobiť, musí ostať dlhšie.

Na začiatku má človek založené ružové okuliare a priveľa predstáv. A často naráža na problémy, ktoré nie sú spôsobené tým, že veľa vecí je odlišných ako doma. Okrem iného je tu stret viacerých kultúr – prostredie je africké, vedenie centra je indické a počas môjho pobytu sa tu doteraz vystriedali dobrovoľníci zo siedmich krajín. Pri takej názorovej a kultúrnej rôznorodosti sa nedá vyhnúť konfliktom, ktoré môže slabšie povahy položiť...

Uvedomila som si jednu vec – chalani, ktorí sú tu v centre, bojujú s tými istými problémami. Predtým mali voľnosť na ulici, kde platili ich vlastné pravidlá – teraz sú nútení prispôbiť sa – a tak som sa začala učiť od nich.

Počas Vianoc som im často rozprávala o snehu a o Vianociach u nás doma, pričom mi jeden z chlapcov povedal: „Tvoje myšlienky nie sú tu s nami, sú ďaleko doma.... „think here“ (mysli na to čo je tu).“ Keď som sa dostala do názorového konfliktu s niekým z vedenia, hovorili mi: „Be like me – just ignore (Buď ako ja – skrátka ignoruj).“ Čím viac som ich začala počúvať, tým jednoduchší sa stáva pobyt pre mňa. Každé ráno sa zobúdzam s tým, že sa teším na stretnutie s bývalými streetboys....

Streetboys – chlapci ulice – so zlou minulosťou, zo zlých rodinných pomerov, z najnižších sociálnych vrstiev, túžiaci po lepšom živote a po svadbe s beloškou...

Nedávno som listovala v spisoch chalanov. Väčšina z nich má len jedného rodiča a aj to je ten lepší prípad, u väčšiny z nich minimálne jeden rodič je HIV pozitívny alebo zomrel na AIDS. Veľa z nich ušlo z domu na ulicu kvôli domácemu násiliu, boli často bití a sexuálne zneužívaní. Život na ulici ich naučil klamať, kraďnúť, fetovať – a teraz sú v saleziánskom centre vedení ku kresťanskému životu, kde sa od nich očakáva veľká prevýchova.

Častokrát majú vo všetkom zmätok a nevedia, kam vlastne patria. Rozprávala som sa s jedným chalanom, keď mali vyplniť v dotazníku kolonku „náboženstvo“. Hovorí: „Napísal som katolícke, lebo som mal na to pár dôvodov – ale ja vlastne neviem, kto vlastne som. Moja mama je katolíčka, otec zomrel, sestra chodí do inej cirkvi, brat asi nikdy nebol v kostole, ale jeho žena je moslimkou, a tak aj on aj dieťa sú teraz moslimovia. Väčšina mojich známych sú moslimovia.“

Život na ulici ich naučil ostražitosti a keď sa pohybujem s nimi v uliciach Nairobi – cítim sa bezpečnejšie ako s bodyguardom, pretože ma upozornia na každú chybu, ktorú urobím. Nevyťahuj peniaze na platenie za „matatu“ pred nástupom do neho, do tohto vrecka si nič nedávaj, lebo je jednoduché odtiaľ ukradnúť. Keď ideme mestom viacerí, jeden ide predo mnou, druhý za mnou a začnú sa divne tváriť, keď majú pocit, že nás niekto prenasleduje. V obchode počúvajú zvuk pokladne a upozornia ma: “Títo ľudia klamú, lebo pokladňa má pípnuť raz a nie dvakrát,“ a kopu iných vecí Ak potrebujem niečo nakúpiť v niektorom z obchodíkov v slumoch, pošlú ma napred a prídu za mnou s veľkým nákupom za málo peňazí, aby ma ušetrili od „mzungu price“ (ceny pre belochoy).

Keď som sem prišla prvýkrát, zdali sa mi byť všetci rovnakí, všetci boli čierni. Teraz sa smejem na ich vtipoch, pretože si zo seba uťahujú kvôli farbe pleti. Nie je totiž čierna ako čierna, ako som si pôvodne myslela. Niektorí sú totiž veľmi čierni, niektorí menej čierni a niektorí hnedí. Keď počas večerného štúdia vypne elektrina, zvyknú povedať: „Kivinda get out!!“ (Kiwinda vypadni z triedy!) – je to meno jedného z najčiernejších chalanov. Inokedy si robili vtipy z ďalšieho veľmi čierneho chalana, že pochádza zo Sudánu, a tak im hovorí: „Aké sú farby keňskej vlajky???? – samozrejme jedna z farieb je čierna. A čo znamená čierna? Čierna je čierna.“

Život v slumoch, z ktorých väčšina z chlapcov pochádza, je tvrdý. Ľudia sú chudobní – väčšia časť rodiny nemá dokončené ani základné vzdelanie, a preto ťažko zoženú prácu. Živia sa tým, čo príde, ako napríklad predajom kuracích hláv alebo žalúdkov pre ľudí, ktorí ich zas varia a predávajú iným ľuďom varené. Veľkým problémom v slumoch je hygiena – bielizeň sa často perie v špinavej rieke, ktorá tečie v blízkosti alebo aj priamo uprostred slumu. Všade v okolí sa nachádzajú odpadky a ľudia sa umývajú vodou v lavóre. Ale keď vojdete dovnútra domčeka, je tam vždy čisto a príjemne a zabudnete na to, že ste v slume.

Keďže v Nairobi je veľká kriminalita, môže sa vám stať, že sedíte v reštaurácii a počujete streľbu. Môžu to byť policajti naháňajúci zlodejov. Ale sú tu aj slumy, kde sa obchoduje so zbraňami, alebo kde sa pohybujú skupiny ozbrojených zlodejov. Raz mi jeden chalan rozprával, že streľba v slume je ako diskotéka – ozýva sa takmer každý večer. Keď sa ho pýtam, koľko jeho kamarátov vlastní zbraň, odpovie: „Tí už nežijú,“ a potom pridá zopár príbehov o tom, ako boli zastrelení.

Chalani, ktorí takto vyrástli, bojujú so svojou minulosťou. Často majú problémy s pomočovaním, nespavosťou, neschopnosťou koncentrácie, výbuchmi zlosti a tiež sklony ku klamstvu. Aj zápisy, ktoré podávajú pre školské potreby, sú často pravdivé iba spolovice, pretože nechcú rozprávať o svojej minulosti, či o svojich príbuzných. Často nosia v sebe nenávisť k rodičom alebo príbuzným, ktorí ich bili alebo „odhodili“.

Dostala som požiadavku prispievať článkami do saleziánskeho bulletinu, kde sa venujem tomu, ako vnímam svoj pobyt v Bosco Boys. Môj posledný článok má názov „Svätý chlapec“. Základom tohto rozprávania je príbeh jedného chalana, ktorý dostal počas prázdnin výbuch zlosti, pretože niekto urážal jeho sestru a pobil sa. Ľudia sa čudovali, čo sa dnes deje s týmto „svätým chlapcom“.

Občas mám možnosť vidieť chalanov, ktorí žijú na ulici alebo ktorí už navštevujú nejaké záchytné stredisko, ale ešte stále sú na ulici – sú špinaví, majú veľmi tvrdý a zlý pohľad a častokrát držia pod nosom fľašu s lepidlom a fetujú. Keď sa potom pozriem na chalanov v centre – vidím tú obrovskú zmenu, ktorou prešli. Chalan, ktorý nazval seba samého svätým, nie je momentálne ani náhodou svätý, ale v porovnaní so svojou minulosťou, je možné ho tak nazvať. Ľudia doma v slume pamätajú na časy, keď trávil čas na ulici a na všetko čo robil a vidia ho dnes. A nie je to len o tom jednom chalanovi – platí to o nich všetkých. Keď teraz prídu na prázdniny domov, prídu s veľkým úsmevom namiesto pohľadu, ktorého sa každý zľakne, rozprávajú príbehy, sú vzdelaní a musia od seba odháňať dievčatá, pretože teraz sú pre ne tou lepšou spoločnosťou v porovnaní s inými chalanmi. A je možné, že veľa matiek, ktorých synovia

Pozdrav z Nairobi

Napísal Mária Gáliková
Štvrtok, 27 Máj 2010 19:04

ušli na ulicu, si povie – kiež by aj môj syn bol raz ako tento Bosco Boy.....

Ako dobrovoľník – hoci aj misijný, nemôžete urobiť veľa – ale niekedy je najdôležitejšia prítomnosť človeka. Chalani nie sú ideálni a môže sa stať, že vás oklamú, môžu vás aj okradnúť, budú skúšať, čo si môžu ku vám dovoliť a testovať vás. Ale v konečnom dôsledku si iba vynucujú pozornosť. Pretože potrebujú, aby mal niekto o nich záujem a počúval ich problémy a predstavy.

Raz mi jeden chalan povedal: „Nemám strach zo smrti, nebojím sa bitky, pretože na policajnej stanici ťa bijú tak, že vymenuješ celú rodinu, zbrane počujem každý deň – ale keď si mi povedala, že ma neprídeš pozrieť, lebo som mal zlú náladu a nebola so mnou reč – bolelo to viac ako čokoľvek iné.“

Nedávno som meditovala nad jednou časťou Nového Zákona – ide o rozhovor Ježiša s Petrom. Oslovili ma tri veci – Ježiš sa trikrát pýta Petra, či ho miluje a z toho raz sa ho pýta či ho miluje viac ako ostatní. A po vyznaní mu Ježiš hovorí – nasleduj ma.

Potom sa ho Peter pýta na to, čo bude s iným učeníkom – a na to mu Ježiš odpovedá – o to sa ty nestaraj – ty ma nasleduj

Takže možno preto som po siedmich mesiacoch šťastnejšia ako na začiatku. Viem, kde je momentálne moje miesto a viem, že každý, kto je tu, má svoje miesto, a preto sa nemôžem trápiť nad tým, že iní ľudia zmýšľajú inak ako ja a robia veci, ktoré sa mne zdajú čudné alebo nie som schopná stotožniť sa s nimi.

Chalani prekvapia každý deň niečím novým, takže nie je možné zabudnúť na chlapcov z ulice. Ak ich raz stretnete, ostanú navždy.... A ja budem vždy spomínať na to, aké bolo byť dievčaťom medzi chlapcami z ulice, ako sa ma presviedčali, že sa chcú so mnou oženiť a keď zistili, že som to nepôjde so mnou, pretože je medzi nami veľký vekový rozdiel, tak sa bili o moje sestry, že sa snažili nájsť spôsob, ako pôjdu so mnou domov zabalení v batožine Sú to malí chlapci s veľkými príbehmi, ktorí potrebujú vedieť, že sú potrební a že ich niekto má ozaj rád....

Pozdravujem všetkých doma
Maja